

СПЕЦИФІКА ТВОРЧОСТІ ПОЕТА- ЛАУРЕАТА США НАТАШІ ТРЕТЕВЕЙ

*Олександр Лук'яненко
Кирило Денисенко*

Окремою темою творчості поетеси стало змалювання руйнівних наслідків урагану Катріна, який у 2005 році зруйнував місто її дитинства Галфпорт. Цим подіям Третевей присвятила окрему книгу, що побачила світ у 2010 році – «Після Катріни: Медитація на узбережжі затоки Міссісіпі», що принесла їй

премію Мередіта 2014 р. за передачу усіх нещасть. Які людина долає за своє життя [1]. У своєму інтерв'ю Наташа пояснювала, що книга виникла як роздуми, присвячені рідному місту та славній родині, чия історія заплелася в історію малої батьківщини. Поетеса зізналася, що під час написання книги зрозуміла, наскільки вона підвладна почуттю ностальгії, яку та тлумачить як прив'язаність до того, що насправді ніколи не існувало. Та у її випадку, те місце, з якого вона вийшла у світ, зникло і не існувало більше не просто метафорично, а ще й насправді через величезні руйнування після урагану. Те, що задумувалося як опис життя міста та родини згодом переросло в опис життя її рідного брата Джоела Томаса. Він, всупереч розпорядженням уряду, перебуваючи в епіцентрі негоди. Прийняв рішення, яке вплинуло на всю його долю – і, з рештою, втратив усе – помешкання середнього класу на території узбережжя були зметені вщент [2].

На прикладі життя родича Третевей змальовує узагальнене життя постраждалих від катастрофи. Наташа Третевей вважає, що найголовніше, що люди повинні взяти з її книги – це пам'ять про жителів з узбережжя Міссісіпі. Під час подорожей до рідного містечка, люди неодноразово скаржилися їй, що відчувають себе покинутими та забутими, через те, що мас-медіа головну увагу приділили руйнівним наслідкам Катріни у Новому Орлеані, залишивши їхні долі на задвірках. Поетеса й сама зазначала, що під час своїх літературних турне часто питала читачів, які асоціації у них викликало словосполучення «ураган Катріна». Перше і чи не єдине, що згадували американці. Був новий Орлеан. Натомість узбережжя Мексиканської затоки штату Міссісіпі має бути повернутий до їхньої пам'яті у творчості Третевей [3].

Прикладом народження творів через почуття, пережиті в хвилини сімейного возз'єднання, є твір «Елегія». Поетеса згадувала ще на початку 2000-х років вона рибалила на березі річки Мірамічі (Miramichi River) у містечку Нью-Брансвік (New Brunswick) у Канаді. На цій багатій на лосося річці Наташа була разом із своїм батьком у супроводі одного з найкращих гідів-рибалок

Канади, який знайомив з цією місциною багатьох відомих осіб, серед яких був і Президент Білл Клінтон. Творчості сприяв майже містичний вигляд річки, що була оповита ранковим туманом. У той день Третевай була вправнішою за свого батька, спіймавши декілька великих форелей. І хоча батько відчував через це певні ревності, все ж визнавав, що вірші народжені його донькою в той день, змушували його пишатися нею. Причина була простою: не всі люди отримують щастя почути елегію від своїх дітей, допоки вони ще живі. Хоча сама Третевай зауважувала, що таким чином рідний батько відгороджувався від істинного духу цієї поезії. В основі «Елегії» поетеса поклала не скільки тугу за померлим батьком, скільки сум через втрату простого взаєморозуміння та зв'язку дитини та її отця. У такий спосіб Третевай утверджує істину про коловорот життя. Свого часу її батько (також поет) творив для своєї доньки, або з її ненав'язливою допомогою. Поетеса згадувала, що часто, гуляючи з батьком, могла проронити декілька фраз, і той уже тягнувся до записничка, аби занотувати чергові рядки. Через роки настала вже її черга спілкуватися з батьком на сторінках своїх творів. Наташа з'являється у цьому вірші як ліричний герой, оповідач, який знайомить читачів зі світом уявлень свого батька про свою доньку.

Найкращою годиною для творчості поетеса називає ранок: ранній підйом, гаряча кава і робота над віршем з 9 до обіду або ж до вдалого результату. Цю звичку Наташа розвинула ще під час навчання в Університеті Холлінса. Ці дні для неї найнавантаженіші, тому що їй доводиться поєднувати роботу лектора з її особистим хобі [4]. Не даремно Третевай вчить молодь, що поезія – не стільки робота на аркуші паперу, скільки те, куди і як ви поставили ноги, вставши з ліжка [5]. Поетеса згадувала, як батько вчив її писати, користуючись одним єдиним правилом: писати про все. Якщо заморилася у машині, стало нудно у транспорті – пиши про це, бо вірші мають допомагати висловити те, про що важко говорити [6]. Нині Наташа Третевай практикує читання віршів на відео та виставляє їх на розсуд громади у мережі Інтернет [7]. Зазвичай вона це робить з віршами, що ще не побачили світ, аби відчути реакцію публіки. Так було, скажімо, із згадуваною вище «Елегією» зі збірки «Native Guard» [8]. Наташа – невтомна трудівниця, яка вважає, що перерви у роботі поета неможливі. Вона зауважує, що має друзів-поетів, які написали книги, а потім наче впали у зимову сплячку майже на рік якщо не більше, перш ніж вони змогли б почати писати знову. Саме тому поетеса, закінчивши «Домашню роботу» одразу ж сіла за написання «Офелії Беллока» [9].

Однією із своїх найпомітніших рис у творчості Наташа називає візуалізацію. Ще з дитинства вона звикла тримати у пам'яті багато образів речей, з якими їй доводилося розставатися на довгий час. Таким, наприклад, був образ будинку бабусі, який водна відвідувала лише декілька місяців на рік, але хотіла зберегти у собі відчуття комфорту та затишку цієї оселі. Вона пам'ятала не лише розстановку кімнат, але й часто набридала школярам у шкільному автобусі розмовами про те, де лежала кожна річ у помешканні

старенької. Тому у творчості вона користується правилом: не можу побачити – не можу написати про це [10]. Письменниця розказувала, що під час написання віршів вона завжди має такий собі чернетку-записник. Це, так би мовити, – маршрутний листок її вірша, якими той прямує з уяви до життя. У ньому Третевей, окрім римованих рядків, залишає роздуми, нотатки про емоційний стан, враження від пережитого, що стали стимулом для творчості. Прикладом цього може слугувати вірш «Поклик» зі збірки «Поневолення». На аркушах, перекреслених рукою авторки вздовж і впоперек. Авторка запитує сама себе: «Які ще дієслова підійдуть для початку кожної строфи?», варіанти інверсії, розбивка рядків, перенесення слів для стрункості ритму тощо [11]. Поетеса зізнається, що любить писати від руки. Це розв'язує її, унеможлиблює цензуру, яка обов'язково з'являється під час роботи на комп'ютері. Остання, на думку Наташі, робить творчість сухою, офіційною, унеможлиблює глибоке сприйняття ритму та синтаксису. Друк для неї – це чорна робота, математичні розрахунки, пов'язані більше з формою ніж із суттю [4]. Перед написання тематичних збірок, Наташа ніколи не починає роботу, доки не матиме великої кількості опрацьованого матеріалу. Лише згодом, коли частина з нього уже й стала забуватися, Третевей сідає за творчість, таким чином частина прочитаного вириває у її підсвідомості чимось на зразок власного пережитого досвіду [12]. Навчаючи молодь писати вірші, Третевей ділиться своїми секретами. Сідаючи за заняття поезією, вона зазвичай намагається «позичити» чийсь форму строфи, ритм, риторичну структуру. Часто вона використовує перші рядки віршів своєї подруги поетеси Ріти Доув, які далі вже ведуть її творчими лабіринтами уяви [13].

ЛІТЕРАТУРА

1. The William Meredith Foundation Presents ... Natasha Trethewey // <http://www.pr.com/press-release/536237>
2. Goldman, Dana. After the storm, after the Pulitzer // http://www.emory.edu/EMORY_REPORT/stories/2010/09/07/book_report_natasha_trethewey.html
3. Natasha Trethewey Discusses New Book “Beyond Katrina” // <http://shared.web.emory.edu/emory/news/releases/2010/08/natasha-trethewey-beyond-katrina.html#.VRaoZvysVZ8>
4. Hoyt, Alex. How Poet Laureate Natasha Trethewey Wrote Her Father's 'Elegy' // <http://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2012/08/how-poet-laureate-natasha-trethewey-wrote-her-fathers-elegy/261126/>

5. Trethewey talks to students taking poetry beyond the page // http://news.emory.edu/stories/2014/05/upress_trethewey_pbs_final_installment/campus.html
6. Solomon, Deborah. Native Daughter // The New York Times – 13,May, 2007.
7. Trethewey N. Theories of Time and Space // <http://www.southernspaces.org/2005/theories-time-and-space>
8. Trethewey N. Elegy for the Native Guards // <http://www.southernspaces.org/2005/elegy-native-guards>
9. Rangus, Eric. Trethewey's Ophelia // http://www.emory.edu/EMORY_REPORT/erarchive/2002/October/erOct.7/10_07_02profile.html
10. Creativity Conversation: Natasha Trethewey & Rosemary Magee: <http://creativity.emory.edu/assets/docs/creativity-convo-transcripts/2012/Trethewey-Magee-transcript1012.pdf>
11. The poet's hand – Evolution of a poem // http://www.emory.edu/EMORY_MAGAZINE/issues/2012/autumn/features/poet.html
12. Haq, Husna. Natasha Trethewey is named as the newest poet laureate // <http://www.csmonitor.com/Books/chapter-and-verse/2012/0607/Natasha-Trethewey-is-named-as-the-newest-poet-laureate>
13. Parvin P. Paige. Poetic Justice // http://womenscenter.emory.edu/online_magazine/SPRING11_Womens_News_and_Narratives/poetic_justice.html